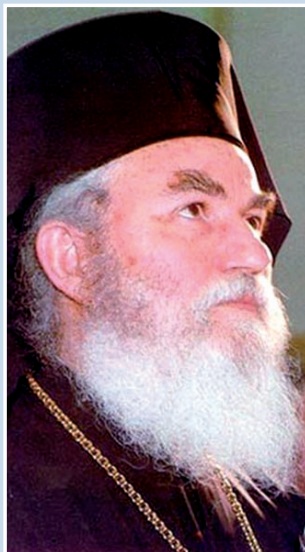

Μητροπολίτης Σεβαστιανός: 18 χρόνια από τήν έκδημία του

Γράφει ο Χρύσανθος Σιχλιμοίρης, Ώδοντίατρος

Υπάρχουν πράγματι στιγμές πού ή γραφίδα αποδεικνύεται αδύναμη να αποτυπώσει πιστά στο χαρτί όλες τις πτυχές μίας πολύπλευρης, χαρισματικής προσωπικότητας και να έρμηνεύσει αποτελεσματικά τὸ χαρακτήρα και τὸ ὕψος τῆς μεγαλωσύνης της. Καί τοῦτο διότι τὸ μεγαλεῖο μίας αγιασμένης μορφῆς δέν ὑπόκειται στους συνήθεις κανόνες τῆς ψυχρῆς λογικῆς, και συνεπῶς, δέν μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει ἀντικείμενο μίας κοινῆς ἀπλοϊκῆς έρμηνείας.

Ὁ Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς και Κονίτσης κυρός Σεβαστιανός

Ὁ Μνηστήρος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανῆς και Κονίτσης κυρός Σεβαστιανός δέν διακρίθηκε μόνο επειδή πέτυχε νὰ εἶναι συνεπής στην ἄσκηση τῶν ποιμαντορικῶν του καθηκόντων, οὔτε επειδή φρόντιζε νὰ ἐκπληρώνει πάντοτε στο ἀκέραιο τις ὑποχρεώσεις του ἀπέναντι στο εὐλαβές ποιμνίό του (Γηροκομείο, Οἰκοτροφεία Ἀρρένων-Θηλέων, Πνευματική Στέγη). Εἶναι ἀλήθεια ὅτι δέν καταπάτησε μονομερῶς με τήν ὑλοκοτηνική ἀνάπτυξη τῆς φτωχῆς του ἐπαρχίας, οὔτε ἀσχολήθηκε μονάχα με τὸν πνευματικό καθαρισμό τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τῆς μητροπόλεώς του.

Πλήθος κόσμου ἀλλά και μέλη τοῦ ΠΑΣΥΒΑ και τῆς ΣΦΕΒΑ παρέστησαν στο μνημόσυνο τοῦ ἱδρυτοῦ και ἀρχηγοῦ τους.

Ἐκεῖνο πού τὸν ἔκανε νὰ ξεχωρίζει και νὰ διακριθεῖ ἦτανε ὅτι κατόρθωσε νὰ ἀναπερώσει, σε δύσκολους καιρούς, σάν ἄλλος Μωυσῆς, τήν ἀποσταμένη ἐλπίδα ἐνός ὀλόκληρου λαοῦ, τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Βορείου Ἡπείρου, ὁ ὁποῖος βρῆκε στο πρόσωπο τοῦ ἠρωικοῦ Δεσπότη τὸ θαρραλέο ἀγωνιστή για τῆ

Λευτεριά του.

Ἀποτελεῖ πλέον κοινή διαπίστωση ὅτι ὁ σύγχρονος ἀγῶνας για τήν Βόρειο Ἡπειρο συνδέεται ἄρρηκτα με τήν ἀκίβδηλη μορφή τοῦ πυρφόρου Σεβαστιανοῦ. Σε μία ἐποχή πού ἕνα πέπλο παγερῆς ἀδιαφορίας - ἀρκετές φορές σκόπιμης - κάλυπτε τὸ δρᾶμα και το κλᾶμα τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀδελφῶν πού στέναζαν κάτω ἀπό τὸ κομμουνιστικό καθεστῶς τῆς «σοσιαλιστικῆς» Ἀλβανίας, μόνο ἡ στεντόρεια και ἀσυμβίβαστη φωνή τοῦ ἀοιδίμου Σεβαστιανοῦ, προσπαθοῦσε νὰ ταραξει τὰ λιμνάζοντα ὕδατα τῆς προκλητικῆς νωθρότητας και νὰ σπάσει τὸ φράγμα τῆς ἐνοχῆς σιωπῆς, τῆς σιωπῆς πού πατρονάριζαν ἔξυπνα οἱ φίλοι του «σοσιαλιστικοῦ μοντέλου» τῆς γείτονος.

Με τήν συναίνεση τῶν κατὰ τόπους Σεβασμιωτῶν Μητροπολιτῶν και με τήν φροντίδα ἐπιτοπιῶν συλλόγων, ἀλλά και με τήν οὐσιαστική συμπαράσταση τῆς Σ.Φ.Ε.Β.Α. και τοῦ Π.Α.Σ.Υ.Β.Α., εἶχε ἐπισκεφτεῖ πολλές πόλεις τῆς Πατρίδας μας καταστῶντας κοινῶς τοῦ δρᾶματος, τὸν Ἑλληνικό λαό. Πέταξε και στήν ἀλλοδαπή (Στρασβούργο, Κογκρέσο Ἀμερικῆς, Λονδίνο, Βρυξέλλες κ.α.) για νὰ ἀποβραχυκυκλώσει τοὺς Διεθνείς Ὄργανισμούς και τὸν ἀπόδημο ἑλληνισμό ἀπό τήν ἀδιαφορία και λησμονία ἐνός κομματιοῦ τῆς Ἑλλάδας πού ὑπέφερε τὰ πάνδεινα μέσα στην καρδιά τῆς Εὐρώπης.

Δυστυχῶς συχνὰ δέχθηκε κακόβουλες ἐπιθέσεις και ἔγινε ἀντικείμενο κακόπιστης κριτικῆς, ὅχι μόνο ἀπό πολιτικούς πού τοῦ ἀπέδιδαν πολιτικές σκοπιμότητες και κομματικές φιλοδοξίες ἀλλά και ἀπό θρησκευόμενους ἀνθρώπους πού δέν μπόρεσαν νὰ ἀκούλουθησουν τὸν ἐπῶδυνο ἀνήφορο τοῦ ἀγῶνα μήπως χαρακτηριστοῦν ὅπως και ὁ Σεβαστιανός, «ἀκράϊοι», «φασίστες», «ἐθνικιστές» κλπ. Ὅχι μόνο ἀπεῖχαν, ἀλλά και λοιδοροῦσαν τις ἐκδηλώσεις του για τῆ Βόρειο Ἡπειρο, τὰ ἐθνικά μνημόσυνα στο Γράμμο και στή Μάχη τῆς Κόνιτσης, δῆθεν ὅτι «ἡ ἐκκλησία κοιτᾶ τήν ψυχή και τὸν ἀγιασμό της» και δέν πρέπει νὰ μιλά για τήν πατρίδα και για Ἑλληνες σκλαβωμένους... Εὐτυχῶς ὅμως πού τὰ λόγια τοῦ γέροντος Ἐφραίμ τοῦ Κατουνακιώτου, ἀνεύπασαν τὸν λογισμό τοῦ Δεσπότη ὅταν ρωτήθηκε γι' αὐτὸ τὸ θέμα στή Σκήτη. Ὁ ἀσκητῆς τὸν ἀγκάλιασε λέγοντάς του νὰ συνεχίσει νὰ «φωνάζει» και τοῦ εὐχήθηκε μαζί με τῆ μαρτυρία τοῦ ἀγῶνα, νὰ δώσει και τὸ αἷμα του για τῆ Βόρειο Ἡπειρο, «ζηλεύοντας» αὐτῆ τῆ μεγάλη τιμή...

Ὅλα βέβαια γκερεμίστηκαν σάν χάρτινοι πύργοι ὅταν στήν διαθήκη του ἀποτυπώθηκε ἡ μεγάλη καρδιά τοῦ Σεβαστιανοῦ, συγχωρώντας αὐτοὺς πού τόσο τὸν εἶχαν λυπήσει, φθάνοντας μέχρι τοῦ σημείου νὰ μεθοδεύσουν και τήν φυσική ἐξόντωσή του. Ἀκόμη και αὐτοὶ οἱ λίγοι σήμερα, θὰ ἔχουν ἀλλάξει γνώμη για τὸ μεγαλεῖο του ἀοιδίμου Ἱεράρχου, για τὸ πόσο δίκαιο εἶχε πού «φώναζε» πάνω στο Ἐθνικό μας Θέμα τῆς Βορείου Ἡπείρου, διαβλέποντας με τὸ φωτισμένο του μάτι, τοὺς μεγαλοῖδεατισμούς τῆς

Στις 16.12.2012 τελέστηκε μνημόσυνο για τὸν Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως κυρό Σεβαστιανό στον Ἱ.Ν. Ἀγίου Νικολάου Πευκακίων ὅπου μίλησε ὁ προϊστάμενος τοῦ ναοῦ π. Βασίλειος Βολουδάκης

γείτονος (Μεγάλη Ἀλβανία, UCK, Τσαμουριά κλπ), κρούοντας τῶν κῶδωνα τοῦ κινδύνου στοὺς ἀρμόδιους. Τότε πολλοὶ τὸν λοιδοροῦσαν, χωρίς νὰ μποροῦν νὰ συλλάβουν αὐτὸ πού ἀπό τότε προέβλεπε ὁ Σεβαστιανός, τήν σκόπιμη ἀντι-προβολή τῆς Τσαμουριᾶς ἀπό τήν Ἀλβανία, σε ἀντιπερισπασμό τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ζητήματος.

Πέθανε πᾶμφτωχος, ὁ τόσο πλούσιος στα πνευματικά και στα ἐθνικά, στεροῦδους και τις στοιχειώδεις ἀνάσεις - ὅπως π.χ. τὸ καλοριφέρ -, σκορπώντας ὅμως ἀφειδῶς στοὺς ρακενῶδους και πειναλέους φυγάδες, χωρίς διάκριση ἂν ἦταν Ἑλληνες ἢ Ἀλβανοὶ, χριστιανοὶ ἢ μουσουλμάνοι. Πέρασαν ἔτσι ἀπό τὰ χέρια του τεράστια ποσὰ πού σύμφωνα με τήν ἀποσταλεῖσα πρὸς τὸν τότε Νομάρχη κατόπιν αἰτήσεως, σχετική κατάσταση ἐξῶδων πρὸς τοὺς φυγάδες, αὐτὰ ξεπερνοῦσαν τὸ ἕνα δισεκατομμύριο δραχμές.

Τὸ βαρὺ πένθος τῶν χιλιάδων κόσμου πού ἔφθασε στήν ἀκριτική Κόνιτσα- κί' ἀπό τὸ ἐξωτερικό ἀκόμη - τήν ἡμέρα τῆς κηδείας του, ἐπεκῶρωσε με τὸν πλεον πανηγυρικό τρόπο τήν ἀγνότητα τῶν προθέσεων του για τὸ ἐθνικό ζήτημα τῆς Βορείου Ἡπείρου, τοῦ ζητήματος πού ἐκκρεμεῖ ἀκόμη και πού ὁ ἀσυμβίβαστος Δεσπότης τὸ 1992 - αὐτός, και ὅχι ἡ Κυβέρνηση ὅπως ὀφείλε - ἔθεσε με τηλεγραφήματα ἐνώπιον τῶν 4 Ὑπουργῶν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Τὴν βεβαιότητά του για τῆς ἀλήθειας τήν ὀριστική και ἀμετάκλητη Νίκη, τήν εἶχε κάμει σύνθημά του στις ἑκατοντάδες ὁμιλίες, σύνθημα πού θὰ δονεῖ τις καρδιές ὄλων ἐκείνων πού τὸν γώρισαν και στάθηκαν δίπλα του, ἰδιαίτερα τῶν Βορειοηπειρωτῶν, πού τόσο τὸν ἀγάπησαν ἐξαιτίας τῆς δικῆς του ἀγάπης:

**«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ !
ΚΑΙ Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΝΕΣΤΗ».**

«ΑΥΤΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΘΑ ΟΔΗΓΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ ΑΠΟ ΔΟΞΑΝ ΕΙΣ ΔΟΞΑΝ»

Φωτό: Π. Τσιγκούλης

Οι νέοι της Κόνιτσας τιμήσαν με την λεβέντικη παρέλασή τους αλλά και με τούς χορούς, τὸ θεατρικὸ καὶ τὰ τραγούδια τους, τούς ἡρώες τοῦ 1940

σᾶς λέω παιδιὰ τώρα, ἀπευθυνόμενος σὲ σᾶς, ὅτι σεῖς εἶστε ἡ γενιά πού ἔρχεται, καὶ ἄλλοτε τὸ ἔχω πεί αὐτό. Ὅμως, προσέξτε, δὲν θὰ κάνετε τίποτε, δὲν θὰ πετύχετε τίποτε στὴ ζωὴ σας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τοῦτο τὸν δίσμοιρο τόπο, πού συγχρόνως εἶναι καὶ ἔνδοξος, ἐάν δὲν ἐπικαλεῖσθε τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου. Αὐτὰ θὰ εἶναι οἱ φάροι πού θὰ σᾶς ὀδηγοῦν. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο.

Καὶ τὸ δεύτερο πού δὲν ἀκούσα εἶναι νὰ κάνουμε λόγο γιὰ τὴν «ἔρμη» αὐτὴ Βόρειο Ἡπειρο. Ποῦ ἔγινε ὁ ἀγῶνας τοῦ '40; Στὸ Παρίσι; Στὴ Βιέννη, στὸ Βερολίνο; Στὴν Βόρειο Ἡπειρο ἔγινε ὁ ἀγῶνας τοῦ '40 καὶ αὐτὴν ἔπρεπε νὰ ἀναφέρουν. Δὲν τὴν ἀνέφεραν.

Ἐγὺρσις χρόνια πίσω τὴν σκέψη μου, καὶ ἄκουσα τὸν μακαριστὸ προκατόχου μου τὸν Σεβαστιανό, πού ἔλεγε σὲ πολλές ὁμιλίες, ἀναφερόμενος στὴν ἀπελευθέρωση τῆς Βορείου Ἡπείρου, κατὰ τὴν περίοδο τοῦ '40. Ἔλεγε λοιπόν: «Ἕλληνες, ἀκούστε το, οἱ καμπάνες σήμαιναν καὶ χτυποῦσαν τότε καὶ ἔλεγαν: Ἐπεσε ἡ Κορυτσᾶ, ἔπεσε τὸ Ἀργυροκάστρο, ἔπεσαν οἱ Ἅγιοι Σαράντα, ἔπεσαν..., ἔπεσαν..., ἔπεσαν..., καὶ οἱ Ἕλληνες πανηγύριζαν.

Εἶπε καὶ ὁ κ. Δήμαρχος πρωτύτερα καὶ τὸ προσυπογράφω αὐτό, ὅτι **ἂν ξεχνᾶμε τὴν ἱστορία μας εἴμαστε ἀνάξιοι ὡς ἔθνος.** Λοιπόν, τί λέτε, θὰ τὴν ξεχάσουμε τὴν ἱστορία μας; Ναι ἢ ὄχι; - ΟΧΙ! (ἀπὸ τὰ παιδιὰ) - Ὁχι, δὲν θὰ τὴν ξεχάσουμε τὴν ἱστορία μας, καὶ αὐτὰ τὰ παιδιὰ πού εἶναι σήμερα μαθητές, αὔριο πού θὰ εἶναι στὴν δική μου καὶ στὴν δική σας θέση, αὐτὰ τὰ παιδιὰ, θὰ ὀδηγοῦν τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν. Χρόνια πολλὰ σὲ ὅλους, ἀγωνιστικά, μαχητικά. Ὁ Χριστὸς μαζί σας».

Χ.Ι. Ἀμαραντινός

Στὴν Κόνιτσα, εἶναι ἀλήθεια, ἐκεῖ, κατὰ τὴς ἐθνικὲς ἐορτές, χτυπάει ἡ καρδιά τῆς Ἑλλάδος. Καὶ αὐτὸ τὸ ἀπέδειξε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ὁ λαὸς τῆς Κόνιτσας, πού, παρά τὴν πρωτοφανῆ κακοκαιρία τῆς ἡμέρας, βρέθηκε τὴς πρωινῆς ὥρας στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγ. Κοσμᾶ γιὰ τὴν εὐχαριστήριον Λειτουργία στὴν Παναγία μας, τὴν Δοξολογία, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιμνημόσυνη δέηση στὸ μνημεῖο ἔξω ἀπὸ τὸ Δημαρχεῖο. Μετὰ τὴν δέηση, πρὸς κατάπληξη πάντων, ἡ καταρακτώδης βροχὴ σταμάτησε, κατετέθησαν στέφανοι στὸ ἥρωον, καὶ ἀκολούθησε ἡ παρέλαση. Οἱ μαθητές καὶ οἱ μαθήτριες πέρασαν λεβέντικα ὅπως ἐπίσης καὶ οἱ στρατιῶτες μας πού καταχειροκροτήθηκαν. Ἀκολούθησε σύντομη καὶ δυνατὴ, σὲ περιεχόμενο καὶ νόημα, ὁμιλία ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ τοῦ 1ου Δημοτικοῦ Σχολείου, ἔγιναν οἱ χοροὶ ἐντὸς τοῦ Δημαρχείου καὶ προσεφέρθη μικρὴ δεξίωση στὴ Λέσχη Αἰξωματικών. Ἐκεῖ ὁ Διοικητὴς τοῦ Τάγματος ἐξήγησε ἀναλυτικὰ πρόσωπα καὶ πράγματα τῆς ἐποχῆς τοῦ πολέμου, ἀφοῦ στὸν χῶρο τῆς Λέσχης σὲ ταμπλῶ, εἶχε τοποθετηθεῖ ἐπίκαιρο φωτογραφικὸ ὑλικὸ ἀπὸ τὴς μάχης τοῦ '40 πού διεξήχθησαν κυρίως στὴν περιοχή τῆς πόλεως. Τὸ ἀπόγευμα στὴν αἴθουσα ἐκδηλώσε-

ων τοῦ Γυμνασίου καὶ Λυκείου Κονίτσης πραγματοποιήθηκε ἡ ἐπίκαιρη ἐορτὴ μὲ τραγούδια, ποιήματα, ἀφηγήσεις, θεατρικὸ καὶ χοροὺς παραδοσιακοὺς. Στὸ τέλος τῆς ἐκδηλώσεως ἀπηύθυναν χαιρετισμούς ὁ Δήμαρχος τῆς Κονίτσης, ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῶν Φιλολόγων Β' Θμίας Ἐκπαιδεύσεως, καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ. Ἀνδρέας. Ὁ Μητροπολίτης ἐκκείσε τὴν ἐκδήλωση μὲ τούς ἑξῆς λόγους:

«Ἄκουσα προηγουμένως γιὰ ἡρώες. Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς πῶ ἕνα σημερινὸ παρά-

δειγμα ἡρωϊσμοῦ ἀπὸ τούς μαθητές καὶ τὴς μαθήτριες καὶ τούς στρατιῶτες τοῦ Τάγματός μας. Ὅταν τελειῶνε ἡ Δοξολογία στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγ. Κοσμᾶ, σὴμερα τὸ πρῶτῃ, ἔξω «χάλαγε ὁ Θεὸς τὸν κόσμος» ἀπὸ τὴν μεγάλη βροχοπτώση. Εἶπα, λοιπόν, στὸν κ. Δήμαρχο μήπως πρέπει νὰ μὴν γίνῃ ἡ παρέλαση, νὰ κάνουμε ἐδῶ μέσα τὸ «Τρισάγιο», νὰ μιλήσει ὁ ὁμιλητὴς, καὶ νὰ τελειώνουμε. Ἔγιναν κάποιες συνηνοήσεις, ὅποτε μοῦ λέει ὁ κ. Δήμαρχος: **Οἱ μαθητές θέλουν νὰ γίνῃ ἡ παρέλαση.** Καὶ ὁ Διοικητὴς μοῦ λέει ὅτι **οἱ στρατιῶτες θέλουν νὰ γίνῃ ἡ παρέλαση.** Δὲν θέλουν ἕνα χειροκρότημα αὐτὰ τὰ παιδιὰ; (Δυνατὰ χειροκροτήματα). Μὴν τὸ πάρτε ἐπάνω σας (γέλια).

Ἄκουσα τὴς δηλώσεις τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Χώρας, στὴν Θεσ/νίκη. Εἶπαν πολλὰ καὶ διάφορα. **Δὲν ἄκουσα, ὅμως, δύο πράγματα: Πρῶτον ὅτι καὶ ἡ Θεσ/νίκη τὸ '12, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἔπος τοῦ '40 ἐπραγματοποιήθησαν μὲ τὴν δύναμη τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας.** Ἄκουσαμε στὸ σκέτος τῶν παιδιῶν «κάθε τρὶς καὶ λίγο», ἐπεκαλοῦντο τὴν βοήθεια τῆς Θεοτόκου. Γιατὶ δὲν εἶπαν καὶ δυὸ λόγια καὶ γιὰ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ; Καὶ

«Έκ τῆς ὑποχρέωσης ταύτης οὐδέποτε ἀπαλλάσσεται ἡ Ἑλλάς»

Τὰ τελευταῖα ἑλληνικά σχολεῖα τῆς Κορυτσᾶς καὶ τῆς εὐρύτερης περιοχῆς, ἐκλείσαν περίπου τὸ 1920-1923. Ἐπειτα ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀπαγορεύτηκε ὄχι μόνο νὰ διδασχθεῖ ἀλλὰ καὶ νὰ χρησιμοποιηθεῖ ἀπὸ τοὺς ἑλληνες τῆς περιοχῆς. Αὐτοὶ ὑπέστησαν ὑπέστησαν τὰ πάνδενα καὶ ἀντιμετώπισαν ἀμέτρητες καὶ ποικίλες ἐπιθέσεις οἱ ὁποῖες κυρίως σκόπευαν νὰ ἐξαφανίσουν, ὄχι μόνο, τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀλλὰ καὶ τὸν ἑλληνικὸ πληθυσμὸ μαζὶ μὲ αὐτὰ πού ἀποδεικνύον τὴν ὑπαρξὴ του ἀνά τοὺς αἰῶνες.

Στὰ πλαίσια αὐτὰ ἦταν καὶ ἡ συνεχῆς ἄρνηση τοῦ Ἀλβανικοῦ κράτους νὰ παραδεχθεῖ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου στὴν περιοχὴ. Αὐτὸ ὁδήγησε στὴν ἀλλαγὴ τῆς ἐθνικότητος παράνομα, ἀλλὰ καὶ τὴν συνεχῆ ἐργασία τοῦ Ἀλβανικοῦ κράτους μὲ ὅλα τὰ μέσα ὥστε νὰ ἐλέγχει καὶ ν' ἀλλάξει τὴν συνειδήση, πρᾶγμα πού τὸ κατάφερε σὲ κάποιον βαθμὸ. Ἔτσι σ' αὐτὰ τὰ πλαίσια ἦταν ἐπόμενο νὰ μὴ ἔχουμε ἑλληνικά σχολεῖα.

Μετὰ ἀπὸ τὴν δικτατορία σιγά-σιγά ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ ἀναζητᾷ μέσα στὸ χάος καὶ τὰ συντρίμια, τὸν ἑαυτὸ του, τὴν ἐθνικὴ του ταυτότητα. Αὐτὸ ἐκφράστηκε καὶ μὲ τὴν δημιουργία τῶν πρώτων ἑλληνικῶν φροντιστηρίων, κρυφὰ στὴν ἀρχὴ. Λόγω τοῦ μεγάλου πόθου νὰ μάθουν τὴν μητρικὴ γλῶσσα ὁ κόσμος ἀνταποκρίθηκε.

Ἡ ἀποκορύφωση τῆς ἱκανοποίησής αὐτοῦ τοῦ πόθου καὶ τοῦ μεγάλου ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐκμάθηση τῆς μητρικῆς γλώσσας, ἦρθε κατὰ τὴν στιγμὴ πού ὁ Σύλλογος - «Ἀδελφότητα» μὲ θυσίες, αὐταπάρνηση, σωστὴ διαχείριση τῶν δεδομένων καὶ τῆς κατάστασης, σωστά βήματα, σωστοῦ συμβούλου καὶ υποστηρικτῆς καὶ μεγάλης προσπάθειας, κατάφερε νὰ πάρει τὴν ἀδεια γιὰ τὴν δημιουργία τῶν ἐκπαιδευτηρίων «Ὀμηρος» καὶ Φροντιστηρίων «Ἀριστοτέλης».

Αὐτὴ ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Κορυτσᾶς στὸ σύνολό του, ἔφερε τέτοιο ἐνθουσιασμὸ πού μὲ μεγάλη προσπάθεια καὶ δυσκολία δὲν ἐκδηλώθηκε μὲ δημόσιους πανηγυρισμούς. Ὅλοι ἀπὸ τὴν εἶδηση αὐτὴ ἦταν ἀνακουφισμένοι καὶ ἀντίκριζαν τὸ μέλλον τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς περιοχῆς μὲ αἰσιοδοξία. Οἱ ἐγκαταστάσεις ὅπου φιλοξενεῖται τὸ σχολεῖο «Ὀμηρος» εἶναι ἄρτες ἀπ' ὅλες τὶς ἀπόψεις. Ὅλη ἡ φιλοσοφία, ἀπὸ τὸν τρόπο χτισίματος, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν παραπέμπουν σὲ σύγχρονα εὐρωπαϊκὰ σχολεῖα. Τὸ διδακτικὸ περιβάλλον πολὺ καλὸ, οἱ αἰθουσες διδασκαλίας ἐξοπλισμένες μὲ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέσα γιὰ μὴ ἐποικοδομητικὴ διαδικασίαν μάθησης. Τὰ ὁπτικοακουστικὰ μέσα διδασκαλίας, αἶθουσα ὑπολογιστῶν, γυμναστήριο, θέατρο, ὀλοκληρῶνουν τὴν διαδικασίαν τῆς μόρφωσης τῶν μαθητῶν. Φυσικά καὶ οἱ δάσκαλοι, εἶναι σὲ ποιότητα πάνω ἀπὸ τὸ μέσο ὄρο τῶν δημόσιων σχολείων τῆς Ἀλβανίας.

Ἐκτός τῶν ἄλλων ἔχουν κάνει ὑπομονὴ ἐδῶ καὶ ἕνα χρόνον γιὰ τοὺς μισθοῦς, καὶ εἶναι ἀξέπναινοι, δείχνοντας ὑπερβολικὴ ἀγάπη γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ ὑψηλὴς ἀρχές,

διότι ἀκόμη ἀντέχουν (δὲν ξέρω πόσοι ἀπὸ μᾶς θὰ δούλευαν ἀπλήρωτοι χωρὶς νὰ φαίνεται φῶς στὸ βάθος). Ἀπὸ ὅ,τι φαίνεται τὸ οικονομικὸ πρόβλημα τοῦ σχολείου αὐτοῦ, θὰ λυθεῖ σύντομα καὶ ὅλοι ἐργάζονται πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτῆ. Τὸ θέμα εἶναι τὸ ἐξῆς, ὅτι, ἂν συνεχιστεῖ ἀκόμη καὶ γιὰ λίγες μέρες ἢ καλύτερα γιὰ κάποιες ἐβδομάδες (μὴ καὶ ἔχουμε διακοπές) αὐτὸ τὸ πρόβλημα, τίθενται σὲ κίνδυνον πάρα πολλὰ. Μερικά ἀπὸ αὐτὰ εἶναι :

1) Ἰκανοποίησι τῶν ἐθνικιστικῶν κύκλων στὴν Ἀλβανία καὶ πραγματοποιησι τῶν στόχων τους. Ἀφοῦ, στὴν Κορυτσᾶ σκοπεύουν νὰ πετύχουν τὴν μὴ ἀναγνώρισιν τῆς ὑπαρξῆς ἑλληνικῆς μειονότητος, καὶ τὴν ἀπομόνωσιν τῆς ἀπὸ τὶς ὑπόλοιπες μειονοτικῆς περιοχῆς ἀπὸ τὸν κορμὸ τῆς μητέρας Ἑλλάδος γενικότερα. Καὶ τὰ τρία μαζὶ σημαίνουν, πῶς αὐτοὶ οἱ κύκλοι, ἐπιθυμοῦν νὰ μὴ ἀφυπνισθοῦν οἱ συνειδήσεις καὶ νὰ ἐξαφανίσουν κάθε ἴχνος τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν ἐλλήνων τῆς περιοχῆς.

2) Ἄν οἱ ἐκπαιδευτικοὶ χάσουν τὴν ὑπομονὴ τους (γιατὶ ἄνθρωποι εἶναι) καὶ σταματήσουν (ἀπεργία ἢ στάση ἐργασίας) τότε πολλοὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς θὰ πάρουν τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Καὶ ἂν χαθεῖ ἡ ἐμπιστοσύνη (πρᾶγμα πού θὰ συμβεῖ γιατί τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσής θὰ ἐπιτεθοῦν μὲ ἀγριότητα, ἀλλὰ καὶ οἱ κρατικῆς ὑπηρεσίες θὰ προβοῦν, εἶναι ἀπὸ καιρὸ ἔτοιμες, σὲ μέτρα πού δὲν θὰ ἐπιτρέψουν τὸ σχολεῖο νὰ λειτουργήσει καὶ ὁ τοῦρκικος Μεντρεσὲς θὰ ἀπορροφήσει πολλὰ ἀπὸ τὰ παιδιὰ) τότε γιὰ νὰ κερδίσουν αὐτὸ πού ἔχπες ἐδῶ καὶ τόσα χρόνια μὲ κόπους καὶ θυσίες θὰ πρέπει νὰ περάσουν τὰ τριπλάσια χρόνια.

3) Σὲ περίπτωσιν πού τὸ σχολεῖο κλείσει ἐμεῖς οἱ ἑλληνες τῆς Κορυτσᾶς θὰ ὑποστούμε τὴν μεγαλύτερη ἴττα καὶ ἀπογοήτευση μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν μᾶς (πού συνέβη τρεῖς φορές) ἀπὸ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα. Θὰ χάσουμε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ξαναβροῦμε τὴν ἑλληνικὴ μᾶς συνείδηση, νὰ κρατήσουμε τὴν ἐθνικὴ μᾶς ταυτότητα καὶ νὰ τὴν μεταδώσουμε στὰ παιδιὰ μᾶς, σὲς ἐπόμενες γενεές. Αὐτὸ τὸ σχολεῖο εἶναι τὸ μόνο πού μᾶς κρατᾷ ἐνωμένους καὶ πού ὅλοι ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς διαφορῆς μᾶς, ἀγαπᾶμε. Εἶναι ἀπὸ τὰ λίγα μέρη πού βλέπουμε τὴν Ἑλληνικὴ Σημαία νὰ κυματίζει καὶ ἕνας χώρος πού νοιώθουμε ἐλεύθεροι καὶ προστατευμένοι. Ὅλα ὅσα θὰ θέλαμε νὰ κάνουμε, ὅσα μᾶς ἐκφράζουν καὶ δείχνουν ὅτι ὑπάρχομε εἶναι ἐκεῖ. Θέλοντας καὶ μὴ χωρὶς τὸ σχολεῖο θὰ φαινόμαστε «χλωμοί». Ἐπίσης μὲσω τοῦ σχολείου νοιώθουμε τὴν μέριμναν τῆς Πατρίδος μᾶς, τὴν παρουσίαν τῆς στὴν ζωὴ μᾶς, τὸ ζεστὸ τῆς χαιδέμα.

4) Μπορεῖ κάποιος νὰ λέει ἔχουμε τόσα προβλήματα στὴν Ἑλλάδα, στὰ σχολεῖα μᾶς. Δίκιο θὰ εἶχει, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ σχολεῖο δὲν εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ χιλιάδες πού ἔχουν τὴν δυνατότητα τὰ ἑλληνόπουλα νὰ σπουδάζουν ἐλεύθερα. Αὐτὸ τὸ σχολεῖο εἶναι ὅλα ὅσα ἔχουμε ἐμεῖς τὰ ἀδέρφια σας, πού τόσο καιρὸ παλεύου-

με μὲ νύχια καὶ μὲ δόντια ἐναντίον τοῦ ἀφανισμοῦ μᾶς. Αὐτὸ τὸ σχολεῖο εἶναι μὴ ἰδέα καὶ εἶναι πάνω ἀπὸ κάθε οικονομικὴ κρίση. Δὲν ἐπιτρέπεται ἀκόμη καὶ ὅταν πεινάς, νὰ ξεχάσεις ὅτι ἡ ὑπαρξὴ σου δὲν ἐξαρτᾶται μόνο ἀπὸ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ἀλλὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλὰ ἄλλα πού κράτησαν τὸν ἑλληνισμό ἐπὶ 400 χρόνια κατὰ τὴν τουρκοκρατία. Ἐάν σκεπτόμασταν ὑλικά ἐμεῖς οἱ ἑλληνες κατὰ τὴν τουρκοκρατία θὰ μιλούσαμε τώρα τοῦρκικα καὶ θὰ εἴχαμε γίνει τοῦρκοι. Κλείνοντας αὐτὸ τὸ σχολεῖο ἐμεῖς χάνουμε τὶς ἐλπίδες μᾶς, χάνουμε ἕνα σημαντικό μέρος τοῦ ἑαυτοῦ μᾶς.

5) Ἐάν τὸ σχολεῖο αὐτὸ κλείσει θὰ εἶναι καὶ μὴ μὴ μὴ ἴττα τῆς Ἑλληνικῆς Διπλωματίας, πού ἀφενὸς παραπεῖται κατὰ κάποιον τρόπο ἀπὸ τὴν περιοχὴ, παραδεχόμενῃ πῶς δὲν ὑπάρχουν ἑλληνες καὶ ἀφετέρου χάνει ἕνα σημαντικό ἐργαλεῖο. Διότι πού ἀκόμη καὶ τοὺς Ἀλβανούς πού θὰ σπουδάσουν ἐκεῖ, ἔχοντας γνωρίσει τὸ ἑλληνικὸ πολιτισμὸ δὲν θὰ τοὺς εἶχει ποτὲ ἀπέναντι ἀλλὰ πλάι τῆς.

Εἶναι καὶ πολλὰ ἄλλα πού θὰ μπορούσαμε νὰ ἀναφέρουμε ἀλλὰ σίγουρα τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ τὰ γνωρίζει τὸ ἑλληνικὸ κράτος καὶ οἱ ἀρμόδιοι. Ἐμεῖς, αὐτὸ πού προσπαθοῦμε νὰ ποῦμε μὲ τὸ ἄρθρο αὐτὸ εἶναι ἀπλὸ.

Ἐμεῖς οἱ ἑλληνες τῆς Κορυτσᾶς ἔχουμε μεγάλη ἀνάγκη αὐτὸ τὸ σχολεῖο γιὰ πολλοὺς λόγους κυρίως ἱστορικοῦς, καὶ χρειάζεται ἐπείγοντως τὸ ἑλληνικὸ κράτος νὰ λάβει μέτρα ὥστε τὸ οικονομικὸ θέμα νὰ λυθεῖ μὴ καὶ καλῆ. Ἐπίσης καὶ τὸ ἑλληνικὸ κράτος ἔχει τὴν ὑποχρέωση νὰ μᾶς βοηθήσει, γιατί μᾶς ἄφησε μόνους γιὰ πολλὰ χρόνια ἐνῶ ἐμεῖς πολεμοῦσαμε γιὰ νὰ σταθοῦμε καὶ νὰ κρατήσουμε τὴν ταυτότητά μᾶς, μὲ πολλοὺς ἔχθρους. Γιὰ τὸ τελευταῖο σὰς ἐπνευμίζω τὰ λόγια τοῦ **Κώστα Σκενδέρη** (βουλευτῆ Κορυτσᾶς) πού κλείνουν τὸ βιβλίον του γιὰ τὸ Βορειοηπειρωτικὸ Ἀγῶνα: «Δυστυχῶς ἡ Κωνσταντινούπολις ἐπ' ὀλίγον χρονικὸν διάστημα ἐκυμμάτισεν ἐπὶ τῶν αἱματοβαμμένων ἐπάλξεων τῆς χώρας ἐκείνης, ἣς ἐγέννησε τοὺς μεγαλύτερους τῶν Ἑθνικῶν Εὐεργετῶν καὶ ἀγωνιστῶν διότι ὁ τὰ πάντα σαρώσας, καὶ δίκαιον καὶ ἐλευθερίαν Εὐρωπαϊκὸς Πόλεμος, συνετέλεσεν διὰ τῆς δουλιᾶς διπλωματικῆς οδοῦ, τῶν ἐνδιαφερομένων καρχαριῶν ὄπινες καὶ τῆς ἀδυναμίας τῆς Ἑλλάδος ἐπωφεληθέντες, ἀπέσπασαν τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ὁποία ἀνήκει. Ἡ Ἑλλάς δὲ ἐκτός του δικαιώματος τούτου, μεγάλη ὑποχρέωσιν πρὸς τοὺς Βορειοηπειρωτὰς καὶ τὴν πατρίδα των ἔχει, διότι οὔτοι τὴν ἐλευθερίαν διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν των ἀποκτήσαντες ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, τὰ ὄπλα κατέθεσαν κατόπιν ὑποσχέσεως αὐτῆς ὅτι ἐξασφαλισθῆ ἡ ἐλευθερία των.

Ἐκ τῆς ὑποχρέωσης ταύτης οὐδέποτε ἀπαλλάσσεται ἡ Ἑλλάς»

Ἀναδημοσίευσις ἐκ τοῦ ἱστολογίου ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΚΟΡΥΤΣΑ

Τιμή στους ήρωες του 1940-41 στόν τόπο τής θυσίας τους

Γράφει: ο Φιλόθεος Κεμετσεντζίδης
Πρόεδρος Σ.Φ.Ε.Β.Α. Θεσσαλονίκης

Δοξολογία για την εθνική επέτειο στην Κορυτσά.

Ἡ ανάγκη για πνευματική ανάγνωση του Ἔθνους μας σήμερα είναι πιό ἐπιτακτική ἀπό ποτέ για νά μπορέσουμε νά ἀντιμετωπίσουμε τούς σύγχρονους ἐχθρούς πού ἐπιβουλεύονται τήν ἀνεξαρτησία καί τήν ἀξιοπρέπειά μας. Για τὸ σκοπὸ αὐτό, εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐθνικὴ μνήμη καί ἡ ἐθνικὴ ἐνότητα, ἡ συνειδητοποίηση πὼς πρέπει νά λειτουργοῦμε ὡς ἕνας ἄνθρωπος. Ὡς ΣΦΕΒΑ, για νά συντηρήσουμε τήν ἐθνικὴ μνήμη καὶ για νά δείξουμε ἔμπρακτα ὅτι εἴμαστε ἕνα σῶμα μετὰ τὰ ἀδέρφια μας τούς Βορειοηπειρώτες πού σήμερα ζοῦν ἐκτός συνόρων ἐλλαδικοῦ κράτους, τιμήσαμε τὴ φετινὴ ἐπέτειο τοῦ ΟΧΙ στὴ Χειμάρρα, στὴ Δερόπολη καί στὴν Κορυτσά (ὅπως μετὰ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ κάνουμε συνεχῶς, μετὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν συνόρων).

Στὴ Χειμάρρα βρέθηκε ἀντιπροσωπεία συναγωνιστῶν ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα καί τὴν Πάτρα μετὰ ἀφορμὴ ὄχι μόνον ἐορτασμό τοῦ «ΟΧΙ», ἀλλὰ κυρίως τὴν συμπλήρωση 100 χρόνων ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού «βγήκε ὁ ἥλιος στὴ γῆ τοῦ Ἀρχηγοῦ Σπυρομήλιου. Μετὰ τὴ δοξολογία, πού ἔλαβε χώρα στὸ ναὸ τῶν Ἁγ. Πάντων στὸ κάστρο, πραγματοποιήθηκε ἡ ἐκδήλωση μέσα στο ναὸ, λόγω καιροῦ. Καμαρώσαμε τούς μικροὺς χειμαρραῖους μετὰ ποιήματα καί τὰ τραγουδιὰ τους, πού ὑμνοῦσαν τὴν πολυπόθητὴ λευτεριά ἀπὸ τούς Τούρκους τὸν Νοέμβριο τοῦ 1912, καθὼς καί τὸν ἡρωικὸ ἀρχηγὸ τῆς Σπύρο Σπυρομήλιου. Ἀκολούθησε πορεία μετὰ τὴν ἑλλη-

νικὴ σημαία πρὸς τὸ ἐρειπωμένο καί ἐγκαταλελειμένο σπίτι τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὅπου ἔγινε κατάθεση στεφάνων. Τὸ ἔντονο χειροκρότημα ἀπὸ τούς λεβέντες χειμαρριῶτες

ἀπέσπασε ὁ ἐκπρόσωπος μας, ὅταν καταθέτοντας τὸ στεφάνι, φώναξε: «*Ἀρχηγέ, ἡ σκλάβα ἡ Πατρίδα σου, τὴ Λευτεριά προσμένει.....*»

Στὴν Κορυτσά, συμμετείχαμε στὴς ἐκδηλώσεις τοῦ Προξενείου Κορυτσᾶς πού ἄρχισαν μετὰ δοξολογία καί κατάθεση στεφάνου στὴ Μμπομποσίτσα, ὅπου στὸ μνημεῖο τῶν ἐκεῖ νεκρῶν στρατιωτῶν μας τιμοῦμε ὅλους τούς ἡρώες ἀξωματικούς καί φαντάρους τοῦ ἀνατολικοῦ μετώπου. Μετὰ ἰδιαίτερη χαρὰ διαπιστώσαμε ὅτι ἡ φετινὴ συμμετοχή, τόσο ἀπὸ Βορειοηπειρώτες, ὅσο καί ἀπὸ

Ἑλλαδίτες, ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Ἡ συγκίνηση κορυφώθηκε στὴν καταπληκτικὴ γιορτὴ πού ὀργάνωσε τὸ σχολεῖο ΟΜΗΡΟΣ στὴν Κορυτσά ὅπου οἱ διδάσκαλοι καί οἱ μαθητὲς τῶν ἐκπαιδευτηρίων μᾶς μετέφεραν μετὰ ἕνα μοναδικό, μυσταγωγικὸ τρόπο τὴν ἡρωικὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ ἔπους τοῦ 1940.

Τὸ σχολεῖο αὐτό, τὸ μοναδικὸ ἑλληνικὸ σχολεῖο τῆς Κορυτσᾶς ἀπὸ τὸ 1925, ὅποτε καί ἡ Ἀλβανία ἀπαγόρευσε τὴν ἑλληνικὴ παιδεία ἐκεῖ, σήμερα ἀντιμετωπίζει σοβαρὰ οικονομικὰ προβλήματα καί κινδυνεύει οὐσιαστικὰ μετὰ κλείσιμο. Ἄν συμβεῖ κάτι τέτοιο, θὰ ἀποτελεῖ αἰώνιο ὄνειδος τῶν ἀρμόδιων ὑπευθύνων, πού κοντόφθαλμα στεροῦν σὲ πάνω ἀπὸ 500 μαθητὲς τὴν ἑλληνικὴ παιδεία τῶν προγόνων τους κυριολεκτικὰ για λίγες χιλιάδες εὐρώ. Ἡ οικονομικὴ κρίση δὲν ἀποτελεῖ δικαιολογία για νά παίζουμε μετὰ τὸ μέλλον ἑνὸς ἐκπαιδευτηρίου, πού ἀποτελεῖ λαμπρὸ φάρο τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καί τοῦ πολιτισμοῦ για τὴν εὐρύτερη περιοχὴ!

Τέλος, κλιμάκιο τῶν συλλόγων μας συμμετεῖχε στὴς ἐκδηλώσεις στους Βουλγαράτες, ὅπου καί ὑπάρχει τὸ μοναδικὸ (δυστυχῶς) ὀργανωμένο στρατιωτικὸ νεκροταφεῖο.

Κατάθεση στεφάνων στὸ μνημεῖο στὴν Μμπομποσίτσα

Χειμάρρα.

Γιορτὴ για τὴν ἐπέτειο τοῦ 1940 στὸ ἑλληνικὸ κολλέγιο «Ὀμηρος» στὴν Κορυτσά.

